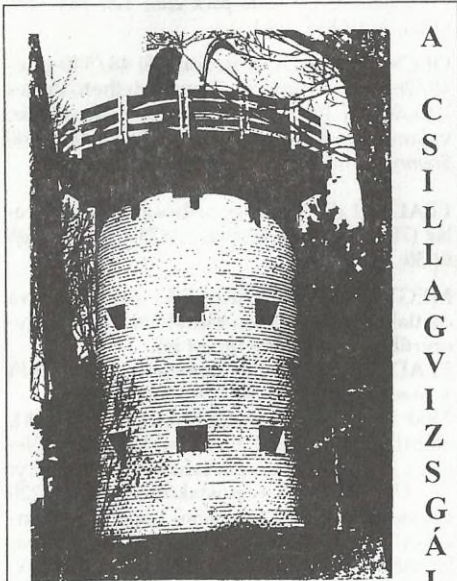

A Csillagvizsgáló

NÓGRÁD MEGYEI CSILLAGÁSZATI
ALAPÍTVÁNY KÖRLEVELE
II. ÉVFOLYAM 9. SZÁM 1995. SZEPTEMBER

A
C
S
I
L
L
A
G
V
I
Z
S
G
Á
L
Ó

A Nógrád Megyei Csillagászati Alapítvány 1994 nyarán indította útjára A Csillagvizsgáló c. lapját. Azóta is havonta megjelenik a kiadvány, mely mindenké előtt a megye csillagászati életével foglalkozik. A hosszabb-rövidebb terjedelmű ismeretterjesztő írások mellett elsősorban ezért érdemes belelapozni A Csillagvizsgálóba.

Különösen gazdag körképet nyújt a lap múlt évi szeptemberi száma, mely nemcsak a helyi érdekességeket ismereti, hanem a salgótarjáni amatőrök más rendezvényeken szerzett nyári tapasztalatait is.

Ugyancsak itt olvashatunk a *Közlebb a Csillagokhoz* országos távcsöves bemutatás múlt évi Nógrád megyei tapasztalatairól. Augusztus 11-én Salgótarján

mellett Jászapátiban és Bátorterenyén tartottak bemutatót. A legnagyobb sikerre a Gedőcz-tetői Csillagvizsgálóban tartott rendezvénynek volt: több mint 200-an vettek részt az akción.

Ugyancsak A Csillagvizsgáló ad hírt a bátorterenyei *Podmaniczky Géza Csillagászati Kör* ill. a pásztói *Tittel Pál Észlelő- és Bemutatóhely* működéséről. (Mzs)

Csillagászati Hónap '95, Esztergom

A hagyományos Csillagászati Hónap ismét megrendezésre került a Regiomontanus Csillagászati Club és a TIT Komárom-Esztergom Megyei Egyesület szervezésében, a Szabadidő Központban.

Október 31. és november 28. között öt alkalommal tartottunk előadást, amelyre bérleteket ill. napi jegyeket adtunk ki.

Ismét a Naprendszer cílozta meg, az előző évi sorozat folytatásaként.

Indító előadásunkat Csillagunk a Nap címmel *Mécs Miklós* klubvezető dia- és írásvetítéssel szemléltetve a Naprendszerről, majd a Napról részletes és átfogó ismereteket nyújtott. Szerencsénkre távcsöves bemutatót is tarthattunk. A résztvevőknek nagy élményt nyújtott az első negyedben lévő Hold és a Szaturnusz az ostornyeles nátriumlámpák alatt. A helyi rádió és a televízió helyszíni tudósítást készített az eseményről.

A következő héten Célpont a Föld, kisbolygók a láthatáron címmel *Kereszturi Ákos* tartott előadást. Dinamikus, magával ragadó stílusával, színes diavetítéssel szemléltetve ismertette a kisbolygókat típusaik, családjaik és pályáik alapján. Kiemelten és részletesen foglalkozott a földszúrolókkal.

A harmadik előadást (Vas-, kő és jégövek a Naprendszerben) *dr. Bérczi Szaniszló* csillagász-geológus tartotta. A planetológia szemszögéből mélyedtünk el a Naprendszer „anyag” világában. Az előadást mikroszkópos vizsgálatok egészítették ki, különféle meteoritokat és holdkőzeteket láthattunk.

A következő héten A látható vákuum: gigászi üstökösök! címmel *Sármeczy*

Krisztián gördülékeny előadása hangzott el. Számtalan üstökös diaképét mutatta be, részletes magyarázattal. Ismertette a közelgő Hale-Bopp-üstökössel kapcsolatos várakozásokat is.

A csillagászati hónap záró előadását A Naprendszer kutatása űreszközökkel címen dr. Horváth András kandidátus, űrkutató-csillagász élvezetes, rutinos előadásával összefoglalta a Naprendszer kutatás ragyogó eredményeit, mely főleg az űrkutatásnak köszönhető. Írás- és diavetítéssel szemléltetve ismertette az űrkutatás által feltárt új Naprendszert és a jövőben várható kutatásokat is.

Valamennyi előadás végén kérdések hangzottak el a nyolcvan főnyi hallgatóság részéről.

Szeretnénk folytatni a 32 éve megszakítás nélküli sorozatunkat. Kedves előadóinknak köszönetünket fejezzük ki a jól sikerült és jó visszhangú előadásokért, a Csillagászati Hónap sikeréért!

Mécs Miklós

Apróhirdetések

ELADÓ 1 db Hand-Spektroskop (Zeiss gyártmány), valamint 1 db 160/1600 mm-es jó minőségű távcsőtükör Newton-rendszerhez. Csere is érdekel, rövid fókuszú ortho okulárért. Vingler Béla, 9171 Győrújfalú, Arany J. út 11.

ELADÓ egy kis kitakarású, 13 cm átmérőjű f/5/16-os Csatlós-féle Cassegrain ezüstözött felületekkel, vagy elcserélném 4 M RAM-ra. Iskum J., 1041 Budapest, rózsza u. 48.

MEGVÉTELRE KERESSEM az 1973-as Csillagászati évkönyvet. Hóbor Krisztina, 2600 Vác, Hunyadi u. 2.

ELADÓ egy 72/500-as távcső szállítóládával, geodétaállvánnyal, valamint egy 28 mm-es nagylátómezejű Plössl-okulár (LM $\approx 60^\circ$). Irányár: 15 000 Ft. Érdeklődni: Mizsér Csaba, tel.: 129-8387 (otthon, este) vagy keddenként az R Klubban.

Amerikai használt csillagászati optikák, mechanikák, komplett távcsövek, szűrők, és ezer rengeteg más termék bizományi érté-

kesítése. Néhány a hatalmas választékból: 80 mm-es Meade lencse, 60 mm átmérőjű napszűrő, 5-6 tagú, nagylátószögű (70 fokos) okulárok. Állandóan változó áru-készlet, alacsony árak. Válaszboríték ellenében részletes listát küldök. *Szentaskó László, 1144 Budapest, Csertő park 2/a., Tel: 164-1458 (este), 218-6888 (mh)*

OLCSÓN ELADÓK vadonatúj 48/540-es és 48/280-as akromátok. Megrendelhető széles látómezejű 16, 20 és 25 mm-es Erfle-okulár, valamint mély-ég szűrő. *Szabó Sándor, 9400 Sopron, Baross u. 12. Tel.: (99) 332-548 (du.)*

ELADÓ 1 db 5 mm-es orthoszkopikus okulár (7000 Ft). *Bozány Imre, 2673 Csitár, Petőfi út 30.*

MEGVÉTELRE KERESSEK fotoállványra csatlakoztatható panorámafejet (akár egyszerűbb, de masszív típust is).

ELADÓ 7x50 SOTEM binokulár, új, 6500 Ft + postaköltség, 10x50 SOTEM binokulár, új, 7500 Ft + postaköltség. **PARKS OPTICAL** elliptikus formájú PYREX siktükör (tökéletes, $\lambda/6$ pontosságú sík felület!): Kistengely: 33. Új, 9000 Ft + postaköltség 200/1220 ezüstözött Csatlós készítésű kiváló Newton-tükör! Ár: hívjon! Éjjellátó készülék, infralámpával — csupán 35 200 Ft! Ajánlatok, érdeklődés telefonon: *Hegedűs Tibor, (79) 424-027 vagy 322-912*

Van új a csillagok alatt!

MINŐSÉGI REFRAKTOROK

Optika: 90/1000 légrékes akromát (JAPÁN).

Az **ELMÉLETI FELBONTÓKÉPESSÉGET GARANTÁLJUK!**

Mechanika: Gemini-10 ekvatoriális szerelés, kétirányú finommozgatás, óraqép, pólustávcső

előkészítéssel. **Teherbírás: 8 kg,**

300x-osig rezgésmentes észlelés.

Két okulár: 40x (Erfle) és 150x (orthoszkopikus), 7x50-es kereső.

Összsúly: 15 kg.

IRÁNYÁR: 125 000 Ft. Szállítási idő: 4-5

HÉT. 5 ÉV GARANCIA AZ OPTIKÁRA ÉS A MECHANIKÁRA.

Tájékoztató kérhető:

DÁN ANDRÁS, TEL.: 06-20-444-911
BABCÁN GÁBOR, TEL.: 06-1-217-6536

MCSE-programok

Budapest: Keddenként tartunk ügyeletet a BME R Klubjában (XI. Műegyetem rakpart 9.) 18–21 óra között. Távcsőépítési tanácsadás, cserebere, előadások, a Budapesti Csoport találkozó.

Pécs: Az APCSE Csillagászati Klubja (Pécs, Szent István tér 17.) minden hétfőn 18 órától várja a tagokat.

Szeged: A Szegedi Csillagvizsgálóban tartjuk összejöveteleinket keddenként 18 órai kezdettel, derült idő esetén észlelés a Csillagvizsgáló kisebb műszereivel.

Zalaegerszeg: minden hónap első szombatján 18 órától várja a Zalaegerszegi Csoport tagjait és a környékbeli amatőr csillagászokat a Városgazdálkodási Kft. kultúrtermében (Zalaegerszeg, Gasparich u. 26.)

Észleljünk együtt Ráktanyán!

Ráktanya várja azokat az amatőr csillagászokat, akik már ismerik az égboltot, de még nem rendelkeznek gyakorlati tapasztalatokkal. A Bakony sötét ége alatt, tapasztalt amatőrök segítségével megismerkedhetnek a változócsillag-, mélyég- és üstökösészlelés fortélyaival, a 44,5 cm-es Odyssey-2-vel és több kisebb reflektorral. Lehetőleg mindenki hozza el saját műszerét is! Rossz idő esetén diavetítéssel színesített előadásokat tartunk. A lehetséges időpontok: február 23–25. (Plútó, Chiron, Hyakutake-üstökös, nóvák) és május 10–12. (Jupiter, Plútó, Hale-Bopp- és Kopff-üstökös, Virgo- és Leo-galaxishalmaz), de egyeztetés után bármilyen időpont lehetséges! Részvételi díj 250 Ft/fő/éjszaka. Az érdeklődők Sárneckzy Krisztiánnal vegyék fel a kapcsolatot! Tel.: (1)153-4902, E-mail: sky@iris.elte.hu

Előadássorozat az R Klubban

(BME R Klub, XI. Budapest, Műegyetem rakpart 9.) *Az előadások keddenként 19:00-kor kezdődnek!*

Márc. 5. A Mars, a sivatagok bolygója (Kereszturi Ákos)

Márc. 12. A Taj Mahal sötétségbe borul — teljes napfogyatkozás Indiában (Zajáczy György)

Márc. 19. Rádiócsillagásként a világ tetején — a Mauna Kea Observatórium (Tóth Viktor)

Márc. 26. Négyszáz éves a Mira Ceti (Zsoldos Endre)

További programok:

Az MCSE Helyi Csoportok Találkozóját és az Üstökösészlelők Találkozóját az APCSE szervezi március 23–24-én, Pécsen. Jelentkezés: Keszthelyi Sándor, 7625 Pécs, Aradi vértanúk u. 8.

Az első MCSE–MANT találkozót Miskolcon tartjuk, április 26–28-án. A Változócsillag Szakcsoport találkozójára e rendezvény részeként kerül sor.

Magyar Amatőr csillagászok XVII. Országos Találkozója (50 éves az MCSE) Június 20–23., Kiskunhalas.

Hajdúböszörmény: A Monolit Ifjúsági Klub minden héten kedden 18 órától tartja csillagászati összejöveteleit. Előadások, filmvetítések, derült ég esetén észlelés (cím: Újvárosi u. 13.).

Hirdetési díjaink

Hátsó borító:

1/1 oldal 10 ezer Ft

1/2 oldal 5 ezer Ft

(Színes borító esetén megállapodás szerint.)

Belső borító és belső oldalak:

1/1 oldal 8 ezer Ft

1/2 oldal 4 ezer Ft

1/4 oldal 2 ezer Ft

Az olvasói apróhirdetések továbbra is ingyenesek — max. 10 sor terjedelmig!

A Meteor korábbi évfolyamainak megrendelése

Lapunk **1991-es, 1992-es és 1993-as** évfolyamában számos, jelenleg is használható cikk, közlemény jelent meg észlelési, távcsőépítési és más témakörökben. Az alábbi kivonatos tartalomjegyzék a legérdekesebb cikkekből ad ízelítőt. A teljes évfolyamok a Magyar Csillagászati Egyesülettől rendelhetők meg, rózsaszín postautalványon, a **1461 Budapest, Pf. 219.** címen. Az 1991-es és 92-es évfolyam ára egyenként 784 Ft (tagoknak 672 Ft), az 1993-as évfolyamé 896 Ft (tagoknak 784 Ft). Csak teljes évfolyamok rendelhetők!

1991

1. Távcsőmechanikai útmutató; Régi és mai csillagászati expedíciók
2. Csillagászsorsok Sztálin alatt; A titokzatos SU UMA csillagok
3. Konkoly Thege Miklós és az amatőrök; Építsünk Dobson-távcsövet!
4. A Hold tranzienstérségei; R CrB típusú változócsillagok; Bolygók, kisbolygók, üstökösök csillagfedései; Így építsünk segédtükröt-tartót!
5. Távcsövek, észlelők, teljesítmények I.; Az üstökösök fényessége; Kettőscsillagok a Coma Berenicesben
6. A pontos óramű receptje; Távcsövek, észlelők, teljesítmények II.
- 7-8. Kis Hold-részletek megfigyelése; Hogyan észleljük a Perseidákat?; Magyarországi magáncsillagvizsgálók
9. Milyen nagyítással észleljünk?; Egyszerű binokulár-teszt
10. Az alfa Cas és környéke (kettőscsillag-ajánlat); Planetáris ködök; Időmérés: a magnós módszer
11. A július 11-i nagy napfogyatkozás (beszámoló); Az Y Lyncis fényváltozása; Gemini-dák: téli meteorzáró!
12. Távcsöttek ezüstözése; Nyílthalmaz matuzsálemek; Hell Miksa ismeretlen levele

1992

1. RV Tauri változócsillagok; A lokális halmaz megfigyelése; Hogyan jelezhetők előre a flerek nagy napfoltok segítségével?
2. Optikai alapfogalmak; A Glatton-meteorit
3. Látható-e a Vénusz sarlója pusztán szemmel? Optikai alapfogalmak; Elődükk, Flammarion
4. Látogatás a jénai Carl Zeiss Művekben; A Quadranti-dák hullócsillag-esője; Messier-objektumok szabad szemmel
5. Tapasztalatok gyári okulárokkal; Kettőscsillagok az M45-ben; Z Ursae Majoris
6. Optikai alapfogalmak; A magyarországi sarki fények katalógusa; Az éjszakai ég fénye
- 7-8. Hogyan vásároljunk binokulárt? Az üstökös vadászat bajnoka; Nova Cygni 1992; A zöld sugár; Mikor tűnik fel a Szíriusz a hajnali égen?
9. A színszűrők elmélete; Csillagtúra a Herculesben
10. Az időszakos holdjelenések megfigyelése; Az üstökös keresés "nagyasszonyai"
11. Egy apokromatikus triplet objektív születése; A holdfogyatkozások megfigyelése
12. Sivatagi show (A marsjáró tesztelése); A Hyadok és vidéke

1993

1. A P/Swift-Tuttle üstökös megfigyelései; Az asztronómia felülvizsgálatának alapjait megvívó Regiomontanus
2. Hogyan válasszuk meg távcsövünket? Jupiter-észlelés és szalagrajz; Szupernóvák születése
3. Észleljük a hamuszürke fényt! A Hold rajzolása; Ki készítette az első távcsövet?
4. A Zwicky-triplet; Skicc a falon — a mátraverebélyi napóra
5. Érdekes Hold-tájékok: "hid" a Mare Crisium peremén; Mit tud a Konica 3200? Egy föld-súroló üstökös; A Messier-maraton
6. A meteorok hangjelenései; Tombaugh halmazai
- 7-8. Emberközéltben a CCD I.; Három mira típusú csillag fényváltozása; Házi készítésű 120x50-es binokulár
9. Emberközéltben a CCD II.; Planetárium programok; Állandóan észlelhető üstökösök
10. Szegény ember távcsöve? Észleljük a Mare Nectarist! Bolygóészlelés vizuálisan
11. Segédtükrőtartó kézi szerszámokkal; Légrékes objektív foglalása
12. Csillagfigyelés — akció a fényszennyezés ellen; Törpe nóvák észlelése; A Kaliforniai kód nyomában

Az NGC 891 jelű galaxis. A CCD-felvételt Kaszás Gábor készítette Celestron-11 Schmidt-Cassegrain-távcsővel és ST-6-os kamerával (Szeged belvárosából, erős szellőkések mellett), 9 perc expozícióval készült 1995. nov. 26-án

Az NGC 253 jelű galaxis. Ez a „demo-felvétel” a Mt. Wilson-i 60 cm-es — amatőrök számára is hozzáférhető — teleszkóppal készült, ST-6-os CCD-kamerával

Műszer- és Számítástechnikai KKT.
H-6501 Baja, Pf. 116, Tel./Fax: (36) 79/ 424-027
Mobiltelefon: 06 30 470-042

Ízelítő a komplett távcsőrendszerek kínálatából:

30 cm (12") f/5.3 DOBSON reflektor	293.400.- Ft + ÁFA
25 cm (10") Starfinder Newton reflektor	240.100.- Ft + ÁFA
20 cm (8") f/10 Schmidt-Cassegrain	263.400.- Ft + ÁFA
10 cm (4") ED APO Refraktor + LXD 65	814.600.- Ft + ÁFA

(optikai rendszerek, mechanikák,
CCD kamerák, egyéb tartozékok
külön is vásárolhatók)

**Meade
IN HUNGARY!**

AstroTech
BAJA

